

15.1. Програм заштите ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације у основној школи

ЦИЉ	ПРЕВЕНТИВНА АКТИВНОСТ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Подизање нивоа обавештености свих интересних група о дискриминацији и насиљу, њиховим облицима и присутности у школи, факторима који утичу на појаву насиља и мерама које школа предузима у превенцији.	Информисање унутар установе са: <ul style="list-style-type: none"> • законском регулативом, Посебним протоколом Правилником о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или досојанства личности и Оквирним акционим планом; • правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање (Сл. Гласник 11/24); • улогама и одговорностима предметних наставника, одељењских старешина, стручне службе и Тима, тј. унутрашње заштитне мреже; • превентивним активностима које се у установи реализују; • процедурама у интервенисању; • распрострањеношћу, природом и одликама различитих облика насиља; • здравственим, психолошким и социјалним последицама насиља; • ризицима за појаву насиља.. 	Континуирано , заступљено на свим нивоима и у свим фазама планирања и реализације активности.(састанци актива, родитељски састанци, панони, новине, веб-страна установе и сл.)	Чланови тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања
СТИЦАЊЕ ЗНАЊА И развијање вештина за конструктивно реаговање на насиље и благовремено уочавање понашања која указују да дете трпи или чини насиље или дискриминацију.	Стручно усавршавање запослених	Семинари, акредитовани програми обуке, стручни скупови, студијска путовања... Унутар установе	Наставници, стручни сарадници, директор
Развијање социјалних и комуникацијских вештина код ученика	Постављање релевантних васпитних циљева и образовних исхода и развој општих међупредметних компетенција код ученика Учешће ученика у раду ОЗ, УП, ШО, СО.	Кроз васпитно-образовни рад, редовну наставу и ваннаставне активности, посебне програме и сл (Протокол, прилог10)	Предметни наставници
Доследна примена правила понашања и формирана заштитна мрежа на нивоу школе	Дефинисање правила понашања и обезбеђивање механизма за њихово поштовање у свим ситуацијама (излети, екскурзије, спортске манифестације, почетак и крај школске године ...	У сарадњи са ученицима на нивоу одељења; Састанци УП и ВТ;	Запослени, ученици УП и ВТ
Омогућити да свако дете кроз наставни процес оствари право да напредује, у оноликој мери и онолико брзо колико му је потребно, како би искористило све своје потенцијале	Израда програма помоћи деци и ученицима у развијању просоцијалних животних вештина или превазилажењу школског неуспеха	Анализа постојећег стања у школи; Дефинисање потреба ученика; Радни састанак;	Тим за заштиту ученика од ДНЗЗ

ЦИЉ	ПРЕВЕНТИВНА АКТИВНОСТ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Смањен ризик насилног понашања ученика и одраслих у установи и локалној заједници.	Активно учешће ученика (партиципација) у планирању и реализацији превентивних активности	Поддршка одраслих у непосредном, свакодневном раду, организовање посебних обука (Прилог бр. 9)	Ученички парламент; вршњачки тим, ТЗУДНЗЗ;
Ангажовање свих стручних и институционалних капацитета за превенцију насиља и заштиту деце	Сарадња са другим институцијама са циљем раног идентификовања проблема, потенцијалних поремећаја у понашању и других ризика за појаву насиља и правовремене помоћи; · покретање иницијативе у локалној заједници за измене закона или њихово доследно спровођење како би се смањили негативни утицаји и ризици у окружењу, на пример: измештање кафића и кладоница из непосредног окружења установе; поштовање уредбе о забрани продаје алкохола, дувана, пиротехничких средстава и психоактивних супстанци малолетним особама и сл Сарадња са породицом;	Саветовање, заједничке акције	Родитељи ТЗУДНЗЗ;
Школски и рекреативни спорт у функцији превенције насиља и дискриминације	Активирање школског и рекреативног спорта и стављање спортских капацитета школе у функцију здравља за све ученике у локалној заједници	Организовање спортских и рекреативних манифестација и такмичења, игара без граница, фер-плеј турнира и сл.;	ТЗУДНЗЗ; Наставници физичког васпитања и учитељи;
Обезбедити школски простор	Добро организовано и доследно дежурство запослених; Адекватно осветљење у згради и дворишту; Ограђено и безбедно двориште; Безбедни спортски терени; Стално обилажење установе од стране полицијског службеника; Физичко -техничко обезбеђење.	Распоред дежурстава наставника; Дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака (мрежа унутрашње заштите); Постављање камера;	Директор
ЦИЉ	ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Зауставити насиље, дискриминацију и злостављање, обезбедити сигурност, смањити ризик од понављања и ублажити и отклонити последице	Успоставити унутрашњу заштитну мрежу, одредити ко, када и на који начин интервенише и делује у различитим ситуацијама насиља	Дефинисање улога и одговорности свих запослених и ученика у школи у оквиру прописаних корака, упознати све у школи и истаћи на видном месту	ТЗУДНЗЗ;
	Кораци интервенције: Проверавање сумње или откривање насиља, злостављања и занемаривања	Директно или индиректно (На физичком, физиолошком и емоционалном плану, у школи)	ОС, предметни наставник, ПП служба
	Заустављање насиља и злостављања и смиривање ученика	Зависи од конкретне ситуације (узраст, облик насиља, број укључених, место дешавања, могућност да се позове помоћ...): Обезбеђивање сигурности за ученика, разговор са учесницима и посматрачима	

ЦИЉ	ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
<p>Зауставити насиље, дискриминацију и злостављање, обезбедити сигурност, смањити ризик од понављања и ублажити и отклонити последице</p>	<p>Обавештавање родитеља и предузимање хитних акција по потреби</p>	<p>Пружање прве помоћи, обезбеђивање лекарске помоћи, обавештавање полиције и центра за социјални рад</p>	<p>Сви запослени који су присутни и дежурни наставник</p>
	<p>Консултације у установи</p>	<p>Разјашњавање околности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа насиља и злостављања, нивоа ризика и предузимања одговарајућих мера и активности, избегавања конфузије и спречавања некоординисане акције, односно ради успостављања и развијања усклађеног, уједначеног и ефикасног поступања.</p>	<p>ОС, дежурни наставник,, психолог, педагог, тим за заштиту, директор, УП</p>
	<p>Мере и активности</p>	<p>Израда плана заштите који садржи активности усмерене на промену понашања – појачан васпитни рад, рад са родитељем, рад са одељењском заједницом, укључивање ученичког парламента и савета родитеља, а по потреби и органа управљања; носиоце тих активности временску динамику; начине којима ће се обезбедити поновно укључивање свих учесника насиља, злостављања и занемаривања у ширу друштвену заједницу.</p>	<p>Тим за заштиту заједно са ОС, директором и родитељем, а по потреби и са другим надлежним организацијама и службама</p>
	<p>Ефекте предузетих мера и активности прати установа</p>	<p>Установа прати понашање детета и ученика које је трпело и које је извршило насиље и злостављање, али и деце и ученика који су индиректно били укључени (сведоци); укљученост родитеља и других надлежних органа, организација и служби. Ефекте предузетих мера прате и надлежне службе Министарства</p>	<p>Одељењски старешина, тим за заштиту, психолог и педагог</p>
<p>Формирање документација, анализа и извештавање о спровођењу превентивних и интервентних мера и активности установа</p>	<p>Праћење остваривања програма заштите установе</p>	<p>Извештај о остваривању програма заштите који садржи: анализу ефеката превентивних мера и активности и резултате самовредновања у овој области, број и врсту случајева насиља, злостављања и занемаривања, предузете интервентне мере и активности, као и њихове ефекте.</p>	<p>Тим за заштиту ученика, два пута годишње</p>

	Евидентирање случајева насиља, злостављања и занемаривања другог и трећег нивоа	Формирање, вођење и чување документације (службене белешке и сви други облици евидентирања података о лицу, догађају, предузетим радњама и др)	Психолог Педагог Тим
	Праћење остваривања конкретних планова заштите другог и трећег нивоа	Извештавање о предузетим активностима	Тим за заштиту ученика
	Укључивање родитеља у васпитни рад у складу са врстом и нивоом насиља и праћење ефеката предузетих мера и активности	Информисање родитеља и планираним активностима и извештавање о резултатима предузетих мера	Тим за заштиту
	Анализирање стања и извештавање	Праћење насиља, злостављања и занемаривања, вредновања квалитета и ефикасности предузетих мера и активности у области превенције и интервенције; Дефинисање даље политике за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања	Тим за заштиту
<p>Механизми праћења : евиденција у у дневнику, фотографије, записници СВ, извештај о раду запослених, извештај Актива за РШП</p> <p>Извештавање : Педагошком колегијум, Савет родитеља, Школски одбор, Школска управа</p>			